

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-745/23 – 1

Zaak C-745/23 [Alenopik]ⁱ

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

5 december 2023

Verwijzende rechter:

Riigikohus (hoogste rechterlijke instantie, Estland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 december 2023

Verzoekende partij:

Maksu- ja Tolliamet

Verwerende partij:

UT

BESLISSING

[...] [niet vertaald]

Zaak Administratieve overtreding UT, bestraft op grond van § 69, lid 1, van de Tolliseadus (douanewet)

[...] [niet vertaald]

DICTUM

- Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:**

ⁱ Deze zaak wordt aangeduid met een fictieve naam die niet overeenstemt met de echte naam van een partij in de procedure.

Hoe moet de wisselkoers worden vastgesteld op basis waarvan de waarde van liquide middelen in de zin van artikel 3, lid 1, van verordening nr. 2018/1672 van het Europees Parlement en de Raad moet worden bepaald wanneer het gaat om een valuta waarvan de wisselkoers niet wordt bekendgemaakt door de Europese Centrale Bank?

2. ... [niet vertaald] [schorsing van de behandeling van de zaak]

FEITEN EN PROCEDURE

Buitengerechtelijke procedure

- 1 Op 13 januari 2023 heeft de Maksu- ja Tolliamet (belasting- en douanedienst, Estland) (MTA; hierna ook: „administratieve autoriteit”) met betrekking tot UT een proces-verbaal opgesteld wegens een administratieve overtreding. Volgens dit proces-verbaal heeft de betrokkene op dezelfde dag samen met haar dochter MM te voet via de grensdoorlaatpost Narva de grens tussen de Russische Federatie en de Republiek Estland overschreden. Zij heeft bij de grensoverschrijding gekozen voor de groene uitgang en aldus tot uitdrukking gebracht dat zij geen aangifteplichtige goederen bij zich droeg of dat de hoeveelheid ervan de door de wet toegestane grenzen niet overschreed. Bij het fouilleren van de reizigers werden liquide middelen aangetroffen in hun zakken, onder de voering van hun kleding en onder de voering van de capuchon van hun jas, in totaal 500 000 Oekraïense hryvnia.
- 2 Krachtens artikel 3, lid 1, van verordening (EG) nr. 2018/1672 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 [...] [niet vertaald] moeten vervoerders die de Unie binnenkomen of verlaten, en liquide middelen ter waarde van 10 000 EUR of meer bij zich dragen, die liquide middelen aangeven bij de bevoegde autoriteiten van de lidstaat via welke zij de Unie binnenkomen of verlaten, en hen deze voor controle ter beschikking stellen. Om de waarde van de 500 000 Oekraïense hryvnia die UT bij zich droeg, in euro om te rekenen, baseerde de administratieve autoriteit zich op de wisselkoers die op de website www.xe.com was gepubliceerd, en concludeerde dat de waarde van deze liquide middelen op de dag van de grensoverschrijding ongeveer 12 565 EUR bedroeg. Dit geld had dus moeten worden aangegeven overeenkomstig artikel 3, lid 1, van verordening 2018/1672.
- 3 In haar bezwaarschrift heeft de betrokkene bij de administratieve autoriteit verklaard dat de gevonden liquide middelen niet aan haar toebehoorden en dat zij niet op de hoogte was van de verplichting om dat bedrag aan te geven. De liquide middelen zouden eigendom zijn van RR, een Oekraïense staatsburger die in Estland woont en die wegens de oorlog niet met zijn eigen geld kon handelen. Daarom had hij de dochter van de betrokkene verzocht de liquide middelen naar Estland over te brengen. Bij de controle van de wisselkoers van de Oekraïense hryvnia op het webportaal www.tavid.ee had RR vastgesteld dat geen aangifte

nodig was, aangezien de waarde van de liquide middelen minder dan 10 000 EUR bedroeg. Hij heeft deze informatie doorgegeven aan de dochter van UT, die de betrokkene daarvan in kennis heeft gesteld. De betrokkene wilde de 500 000 Oekraïense hryvnia niet heimelijk overbrengen naar Estland. Ze had het geld onder haar kleren verstopt uit angst voor diefstal.

- 4 Bij besluit van 13 februari 2023 heeft de administratieve autoriteit UT een geldboete van 150 boete-eenheden, ofwel 600 EUR, opgelegd wegens niet-aangifte van liquide middelen overeenkomstig § 69, lid 1, van de Tolliseadus (douanewet; hierna: „TS”). Daarnaast besloot de administratieve autoriteit de niet-aangegeven 500 000 Oekraïense hryvnia in beslag te nemen op basis van § 78, lid 1, TS en § 83, leden 2 en 6, van de Karistusseadustik (wetboek van strafrecht, hierna: „KarS”). De administratieve autoriteit heeft haar besluit samengevat als volgt gemotiveerd.
- 5 UT heeft opzettelijk een administratieve overtreding begaan in de zin van § 69, lid 1, TS. Zij heeft bij de grensoverschrijding noch het bedrag van 500 000 hryvnia aan liquide middelen aangegeven, noch de douanebeambten later, vóór het begin van de douanecontrole, ervan in kennis gesteld dat de aan te geven liquide middelen in haar kleding waren verborgen. Hieruit volgt dat de liquide middelen zijn verborgen om ze aan de douanecontrole te onttrekken.
- 6 De betrokkene heeft alle gelegenheid gehad om duidelijkheid te verkrijgen over de regels voor de aangifte van liquide middelen. Dit had telefonisch, per e-mail of door navraag bij de douanebeambte aan de grensdoorlaatpost gekund. Informatie over de aangifte van liquide middelen, die ook in het Russisch beschikbaar is, is gepubliceerd op de website van de MTA (www.emta.ee). Op deze website is snel te vinden dat het verplicht aan te geven bedrag begint bij 10 000 EUR. In gevallen waarin de Europese Centrale Bank de wisselkoers van een valuta niet vaststelt, is deze te vinden op de website www.xe.com. Minder vaak gebruikte wisselkoersen kunnen ook worden opgezocht op de website van de centrale bank die de valuta uitgeeft (bijvoorbeeld bank.gov.ua voor de Oekraïense hryvnia).

Procedure voor de rechter in eerste aanleg

- 7 De advocaat heeft het besluit van de administratieve autoriteit aangevochten en de rechter in eerste aanleg verzocht de procedure betreffende de administratieve overtreding te beëindigen. Subsidiair verzocht de advocaat om vermindering van de aan UT opgelegde straf, opheffing van de inbeslagneming en teruggave van de in beslag genomen liquide middelen aan de betrokkene.
- 8 De Viru Maakohus (rechter in eerste aanleg Viru, Estland) heeft het beroep van de advocaat gedeeltelijk toegewezen en bij vonnis van 28 april 2023 het besluit van de administratieve autoriteit nietig verklaard wat de inbeslagneming en de straf betreft. Bij een nieuw besluit heeft de rechter UT een geldboete opgelegd van 100 boete-eenheden, dat wil zeggen 400 EUR. De rechter in eerste aanleg heeft de inbeslagneming van de 500 000 Oekraïense hryvnia die als bewijsmateriaal waren

meegenomen, opgeheven en deze aan UT teruggegeven. De motivering van de rechter kan worden samengevat als volgt.

- 9 UT is op 13 januari 2023 vanuit de Russische Federatie het grondgebied van de Republiek Estland binnengekomen zonder aangifte te doen van het bedrag aan liquide middelen van 500 000 hryvnia, waarvan de waarde op dat moment ongeveer 12 565 EUR bedroeg. Pas na het begin van fouilleren heeft UT de douanebeambten mondeling meegedeeld dat zij de liquide middelen wenste aan te geven, maar dat was op dat moment te laat, aangezien de betrokkene, door bij de grensoverschrijding de groene uitgang te kiezen, reeds tot uitdrukking had gebracht dat er geen aan te geven goederen waren. Het is in geschil of UT wist dat het bedrag aan liquide middelen dat zij bij zich droeg, aangegeven had moeten worden en of de 500 000 hryvnia toebehoorden aan de betrokkene.
- 10 De bewering van UT dat zij niet op de hoogte was van de verplichting om de liquide middelen die zij bij zich droeg, aan te geven, is niet geloofwaardig. Volgens het van de fouillering opgemaakte proces-verbaal zaten de liquide middelen die bij haar werden aangetroffen, in haar zakken, onder de voering van haar kleding en onder de voering van de capuchon van haar jas. Het verbergen en verstoppert van de aan te geven liquide middelen voor de douanecontrole bevestigt dat UT op de hoogte was van de verplichting om de liquide middelen van meer dan 10 000 EUR die zij bij het overschrijden van de grens bij zich droeg, aan te geven. UT heeft de administratieve overtreding in de zin van § 69, lid 1, TS opzettelijk begaan.
- 11 Getuige RR heeft de rechter erop gewezen dat hij UT en haar dochter had verzocht liquide middelen naar Estland te brengen en daar aan hem over te dragen, aangezien hij vanwege de oorlog in Oekraïne niet zelf met zijn geld kon handelen. Dit geld had hij als ondernemer verdiend toen hij in Oekraïne woonde. Bij de controle van de hryvnia-koers bij wisselkantoren had RR vastgesteld dat het bedrag van 500 000 hryvnia niet hoefde te worden aangegeven, aangezien de waarde ervan minder dan 10 000 EUR bedroeg. Hij heeft deze informatie aan de dochter van UT doorgegeven. De rechter heeft vastgesteld dat er geen enkele reden was om te twijfelen aan de getuigenverklaring en dat de niet-aangegeven liquide middelen dus toebehoorden aan RR.

Beroep in cassatie

- 12 De administratieve autoriteit is opgekomen tegen de beslissing van de rechter in eerste aanleg en heeft verzocht om nietigverklaring van deze beslissing en tenuitvoerlegging van het besluit van de administratieve autoriteit, subsidiair om terugverwijzing van de zaak naar de rechter in eerste aanleg voor een nieuwe behandeling.

Memorie van antwoord in cassatie

- 13 De advocaat van de betrokkene verzoekt de beslissing van de rechter in eerste aanleg te bevestigen en het cassatieberoep te verwerpen.

Schriftelijke vraag van de Riigikohus (hoogste rechterlijke instantie, Estland)

14 De Riigikohus (hoogste rechterlijke instantie) heeft de volgende vragen voorgelegd aan de administratieve autoriteit krachtens § 173¹, lid 1, van de Väärteomenetluse seadustik (wet administratieve overtredingen):

1. Op basis van welke rechtsgrondslag (vermeld de specifieke wetstekst en de bepaling daarin) gaat de MTA uit van de wisselkoers die wordt gepubliceerd op de website www.xe.com, bij het omrekenen van de waarde van de Oekraïense hryvnia in euro?

2. Waar kan een persoon die de grens overschrijdt, informatie krijgen over de wisselkoers die de MTA gebruikt om de waarde van de Oekraïense hryvnia om te rekenen in euro?

3. Is de MTA van mening dat de informatie dat de omrekening van de waarde van de Oekraïense hryvnia in euro gebaseerd is op de gegevens van de website www.xe.com, toegankelijk is voor een normaal geïnformeerde persoon?

Antwoord van de administratieve autoriteit

15 Bij de omrekening van een valuta om de douanewaarde te bepalen, baseert de MTA zich op artikel 53 van verordening nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2013 (douanewetboek van de Unie) en op de artikelen 48 en 146 van uitvoeringsverordening 2015/2447 van de Commissie van 24 november 2015. In het geval van valuta waarvan de wisselkoers niet door de Europese Centrale Bank wordt bekendgemaakt, gebruikt de administratieve autoriteit de website www.xe.com, die is geselecteerd overeenkomstig de praktijk en de voorkeuren van andere lidstaten.

16 Een persoon die Estland binnenkomt met liquide middelen uit een land dat geen lid is van de EU, moet zich op voorhand informeren over de douaneregelingen in verband met grensoverschrijding, zowel in het land van herkomst als in het land van bestemming. De persoon die de grens overschrijdt, beschikt daartoe over redelijke mogelijkheden. Informatie over de aangifteplicht voor liquide middelen is bijvoorbeeld te vinden op de website van de MTA en in brochures in de Estse en Russische taal die aan de grensdoorlaatposten worden verspreid, en op informatieborden. Indien de persoon die de grens overschrijdt, de details van de in- of uitvoer van liquide middelen vóór de grensoverschrijding niet heeft opgehelderd, kan zij bij de grensdoorlaatpost de rode uitgang kiezen waar in samenwerking met de douanebeambte wordt besloten of liquide middelen al dan niet moeten worden aangegeven.

RELEVANTE WETGEVING

Unierecht

17 Verordening (EU) 2018/1672 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de controle van liquide middelen die de Unie binnenkomen of verlaten en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1889/2005:

„[...]”

Artikel 1

Onderwerp

Deze verordening voorziet in een controlesysteem ten aanzien van liquide middelen die de Unie binnenkomen of verlaten, in aanvulling op het in richtlijn (EU) 2015/849 vastgestelde rechtskader ter voorkoming van het witwassen van geld en terrorismefinanciering.

[...]

Artikel 3

Verplichting tot aangifte van begeleide liquide middelen

1. Vervoerders die de Unie binnenkomen of verlaten, en liquide middelen ter waarde van 10 000 EUR of meer bij zich dragen, moeten die liquide middelen aangeven bij de bevoegde autoriteiten van de lidstaat via welke zij de Unie binnenkomen of verlaten, en hen deze voor controle ter beschikking stellen. Er wordt geacht niet aan de verplichting tot aangifte van liquide middelen te zijn voldaan indien de verstrekte informatie onjuist of onvolledig is of indien de liquide middelen niet voor controle ter beschikking worden gesteld.

[...]”.

18 Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie:

„[...]”

HOOFDSTUK 3

Valutaomrekening en termijnen

Artikel 53

Valutaomrekening

1. De bevoegde autoriteiten publiceren de geldende wisselkoers en/of maken deze op het internet bekend indien een valuta moet worden omgerekend om een van de onderstaande redenen:

- a) de elementen aan de hand waarvan de douanewaarde van goederen wordt vastgesteld, zijn in een andere valuta uitgedrukt dan die van de lidstaat waar deze waarde wordt bepaald;
- b) de tegenwaarde van de euro in nationale valuta is vereist voor de vaststelling van de tariefindeling van goederen en het bedrag aan invoer- en uitvoerrechten, met inbegrip van drempelbedragen in het gemeenschappelijk douanetarief.

2. Indien om andere dan de in lid 1 genoemde redenen een valuta moet worden omgerekend, wordt de tegenwaarde van de euro in nationale valuta die in het kader van de douanewetgeving moet worden toegepast, minstens eenmaal per jaar vastgesteld.

[...]”.

19 Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2447 van de Commissie van 24 november 2015 houdende nadere uitvoeringsvoorschriften voor enkele bepalingen van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie:

„[...]”

HOOFDSTUK 3

Valutaomrekening

Artikel 48

Bepalingen betreffende wisselkoersen

(Artikel 53 van het wetboek)

1. De tegenwaarde van de euro wordt, indien dit overeenkomstig artikel 53, lid 1, onder b), van het wetboek is vereist, eenmaal per maand vastgesteld.

De toe te passen wisselkoers is de meest recente koers die door de Europese Centrale Bank is vastgesteld voorafgaand aan de voorlaatste dag van de maand en is gedurende de volledige daaropvolgende maand van toepassing.

Wanneer de aan het begin van de maand geldende koers echter meer dan 5 % afwijkt van de koers die door de Europese Centrale Bank is vastgesteld vóór de 15e van diezelfde maand, is de laatstgenoemde koers van toepassing vanaf de 15e tot het einde van de betreffende maand.

2. Indien een valuta om een van de redenen zoals bedoeld in artikel 53, lid 2, van het wetboek moet worden omgerekend, is de toe te passen tegenwaarde van de euro in nationale valuta de koers die door de Europese Centrale Bank op de eerste

werkdag van oktober is vastgesteld: deze koers is met ingang van 1 januari van het daaropvolgende jaar van toepassing.

3. De lidstaten kunnen de waarde in nationale valuta van het in euro vastgestelde bedrag ongewijzigd handhaven indien bij de jaarlijkse aanpassing de omrekening van dat bedrag leidt tot een wijziging van de in nationale valuta uitgedrukte waarde van minder dan 5 %. Het na bedoelde omrekening verkregen bedrag kan door de lidstaten op de dichtstbijzijnde decimalen naar boven of naar beneden worden afgerond.

[...]

HOOFDSTUK 3

Douanewaarde van goederen

Artikel 146

Valutaomrekening voor de vaststelling van de douanewaarde

(Artikel 53, lid 1, onder a), van het wetboek)

1. Overeenkomstig artikel 53, lid 1, onder a), van het wetboek worden de volgende wisselkoersen gebruikt voor de valutaomrekening om de douanewaarde vast te stellen:

- a) de wisselkoers die de Europese Centrale Bank bekend heeft gemaakt voor de lidstaten die de euro als munt hebben;
- b) de wisselkoers die bekend is gemaakt door de bevoegde nationale autoriteit of, wanneer de nationale autoriteit een particuliere bank heeft aangewezen om de wisselkoers bekend te maken, de koers die door deze particuliere bank bekend is gemaakt voor de lidstaten die de euro niet als munt hebben.

2. De te gebruiken wisselkoers overeenkomstig lid 1 is de wisselkoers die op de voorlaatste woensdag van elke maand bekend wordt gemaakt.

Wanneer op die dag geen wisselkoers bekend is gemaakt, geldt de meest recent gepubliceerde koers.

3. De wisselkoers is gedurende een maand van toepassing, te rekenen vanaf de eerste dag van de volgende maand.

4. Wanneer geen wisselkoers zoals bedoeld in de leden 1 en 2 bekend is gemaakt, wordt de te gebruiken koers voor de toepassing van artikel 53, lid 1, onder a), van het wetboek door de betrokken lidstaat bepaald. Deze koers moet zo goed mogelijk rekening houden met de waarde van de valuta van de betrokken lidstaat.

[...]”.

Ests recht**20 Tsiviilseadustiku üldosa seadus (wet inzake het algemene deel van het burgerlijk wetboek)**

„[...]”

§ 48 Definitie van voorwerp

Als voorwerp worden aangemerkt goederen, rechten en andere vermogensbestanddelen waarop een recht kan rusten.

[...]

§ 65 Waarde van een voorwerp

De waarde van een voorwerp wordt geacht de gebruikelijke waarde ervan te zijn, tenzij de wet of de rechtshandeling anders bepaalt. De gebruikelijke waarde van een voorwerp is de gemiddelde plaatselijke verkoopprijs (marktprijs).

[...].”

STANDPUNT VAN DE SENAT

- 21 [...] [niet vertaald] Een krachtens § 69, lid 1, TS aan UT opgelegde straf veronderstelt onder meer dat wordt vastgesteld dat de waarde van de liquide middelen in de zin van artikel 3, lid 1, van verordening 2018/1672 [...] [niet vertaald] ten bedrage van 500 000 Oekraïense hryvnia die zij, zonder deze aan te geven, uit Rusland naar Estland heeft ingevoerd, ten minste 10 000 EUR bedroeg op het tijdstip waarop het feit werd gepleegd. Of dit al dan niet het geval was, hangt af van de wisselkoers die wordt gebruikt voor de omrekening van hryvnia in euro. De Europese Centrale Bank publiceert de wisselkoers van Oekraïense hryvnia niet. In de zaak betreffende de administratieve overtreding is niet in geschil dat een van de weinige dienstverleners die op de Estse markt hryvnia van particulieren kocht (Tavid AS), dit heeft gedaan tegen een wisselkoers op grond waarvan de waarde van 500 000 hryvnia minder was dan 10 000 EUR. Uitgaande van de wisselkoers die is gepubliceerd op de door de administratieve autoriteit aangehaalde website www.xe.com, heeft de betrokkene echter de limiet overschreden met hryvnia ter waarde van meer dan 10 000 EUR.
- 22 Aangezien noch uit de tekst van de relevante verordeningen van de Europese Unie, noch uit de bestaande rechtspraak van het Hof van Justitie duidelijk kan worden afgeleid hoe de juiste wisselkoers in casu moet worden bepaald, acht de Senat het nuttig het Hof van Justitie te verzoeken om een prejudiciële beslissing over deze vraag. Meer in het bijzonder benadrukt de Senat het volgende.
- 23 Verordening 2018/1672 [...] [niet vertaald] heeft betrekking op de controle van liquide middelen die de Unie binnenkomen of verlaten. Artikel 3 van deze

verordening voorziet in de verplichting liquide middelen aan te geven. Krachtens lid 1 van dat artikel moeten vervoerders die de Unie binnenkomen of verlaten, en liquide middelen ter waarde van 10 000 EUR of meer bij zich dragen, die liquide middelen aangeven bij de bevoegde autoriteiten van de lidstaat via welke zij de Unie binnenkomen of verlaten, en hen deze voor controle ter beschikking stellen. Er wordt geacht niet aan de verplichting tot aangifte van liquide middelen te zijn voldaan indien de verstrekte informatie onjuist of onvolledig is of indien de liquide middelen niet voor controle ter beschikking worden gesteld. Krachtens artikel 14 van die verordening stelt elke lidstaat sancties vast die van toepassing zijn indien niet is voldaan aan de in artikel 3 neergelegde verplichting tot aangifte van begeleide liquide middelen. Een dergelijke overtreding wordt bestraft op grond van de Estse wetgeving overeenkomstig § 69 TS, die voorziet in aansprakelijkheid voor de overbrenging van aan te geven goederen of liquide middelen uit een land buiten de EU of vanuit Estland naar een land buiten de EU wanneer de goederen of liquide middelen niet zijn aangegeven (indien de waarde van de niet-aangegeven liquide middelen meer dan 40 000 EUR bedraagt, kan de handeling een strafbaar feit vormen in de zin van § 391 KarS).

- 24 Noch verordening 2018/1672, noch de uitvoeringsverordening daarvan (uitvoeringsverordening [EU] 2021/776 van de Commissie van 11 mei 2021) preciseert echter op welke rechtsgrondslag de bevoegde autoriteit van een lidstaat de wisselkoers moet vaststellen van de vreemde valuta waarmee de vervoerder het grondgebied van de Unie binnenkomt of verlaat. De procedure voor de omrekening in euro van in vreemde valuta binnengebrachte liquide middelen die de douanegrens van de Unie overschrijden, is noch in de douanewet, noch in enige andere nationale wet geregeld.
- 25 In de onderhavige zaak betreffende een administratieve overtreding is de betrokkene Estland binnengekomen met 500 000 Oekraïense hryvnia aan liquide middelen, die zij niet heeft aangegeven bij de bevoegde autoriteiten. Op basis van de op de website www.xe.com gepubliceerde wisselkoers schatte de MTA de waarde van de 500 000 Oekraïense hryvnia op 13 januari 2023 op ongeveer 12 565 EUR. Op de vraag van de Senat naar de rechtsgrondslag voor het gebruik door de MTA van de op de website www.xe.com gepubliceerde wisselkoers voor de omrekening van de waarde van Oekraïense hryvnia in euro, heeft de administratieve autoriteit geantwoord dat zij de op die website gepubliceerde wisselkoers gebruikte voor de valuta waarvan de wisselkoers niet door de Europese Centrale Bank bekend wordt gemaakt. Bij de keuze van de website is rekening gehouden met de praktijk en de voorkeuren van andere lidstaten. De administratieve autoriteit heeft geen rechtsgrondslag verstrekt op basis waarvan de op de website www.xe.com gepubliceerde wisselkoersen als juridisch relevant kunnen worden beschouwd.
- 26 De administratieve autoriteit heeft aangegeven dat de vaststelling van de douanewaarde van liquide middelen in vreemde valuta is geregeld in verordening (EU) nr. 952/2013 [...] [niet vertaald] tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (hierna: „douanewetboek”) en in uitvoeringsverordening 2015/2447 van

de Commissie [...] [niet vertaald] houdende nadere uitvoeringsvoorschriften voor enkele bepalingen van verordening (EU) nr. 952/2013 (hierna: „uitvoeringsverordening”). Overeenkomstig artikel 1 van het douanewetboek stelt deze verordening de algemene voorschriften en procedures vast betreffende goederen die het douanegebied van de Unie binnenkomen of verlaten. De omrekening van valuta wordt geregeld in artikel 53 van de verordening, dat in lid 1 bepaalt dat de bevoegde autoriteiten de geldende wisselkoers publiceren en/of deze op het internet bekendmaken indien een valuta moet worden omgerekend om een van de onderstaande redenen: a) de elementen aan de hand waarvan de douanewaarde van goederen wordt vastgesteld, zijn in een andere valuta uitgedrukt dan die van de lidstaat waar deze waarde wordt bepaald, of b) de tegenwaarde van de euro in nationale valuta is vereist voor de vaststelling van de tariefindeling van goederen en het bedrag aan invoer- en uitvoerrechten, met inbegrip van drempelbedragen in het gemeenschappelijk douanetarief. Volgens lid 2 van dit artikel wordt, indien om andere dan de in lid 1 genoemde redenen een valuta moet worden omgerekend, de tegenwaarde van de euro in nationale valuta die in het kader van de douanewetgeving moet worden toegepast, minstens eenmaal per jaar vastgesteld.

- 27 Aangezien de controle op liquide middelen die de Unie binnenkomen of verlaten, wordt geregeld in de afzonderlijke verordening 2018/1672, is de Senat er allereerst niet van overtuigd dat het passend zou zijn om bij de vaststelling van de verplichting zoals bedoeld in artikel 3, lid 1, van verordening 2018/1672 uit te gaan van de in het vorige punt genoemde algemene regeling. Hiertegen verzet zich ook dat verordening 2018/1672 in geen enkel geval verwijst naar de toepassing van het douanewetboek. Evenmin is duidelijk of de liquide middelen moeten worden beschouwd als goederen in de zin van het douanewetboek. Van de vraag of liquide middelen goederen zijn, hangt met name af of, indien het douanewetboek van toepassing zou zijn, de omrekening van vreemde valuta in euro moet worden gebaseerd op artikel 53, lid 1, onder a), of lid 2, van het douanewetboek. Artikel 53, lid 1, onder b), van het douanewetboek, dat verwijst naar de valutaomrekening voor de vaststelling van de tariefindeling van goederen en het bedrag aan invoer- en uitvoerrechten, is waarschijnlijk niet relevant. Van de toepasselijkheid van artikel 53, lid 1, onder a), of lid 2, van het douanewetboek hangt op zijn beurt af welke bepalingen van de uitvoeringsverordening relevant kunnen worden geacht. Artikel 48, lid 2, van de uitvoeringsverordening betreft de vaststelling van de wisselkoers van de euro voor de in artikel 53, lid 2, van het douanewetboek bedoelde doeleinden en artikel 146 betreft de valutaomrekening voor de in artikel 53, lid 1, onder a), van het douanewetboek bedoelde doeleinden.
- 28 Gesteld echter dat ook de vaststelling of een bedrag aan liquide middelen de in artikel 3, lid 1, van verordening 2018/1672 vastgestelde drempel bereikt, een situatie is zoals bedoeld in artikel 53, lid 1, onder a), van het douanewetboek, moet de bevoegde autoriteit de geldende wisselkoers publiceren en/of op het internet bekendmaken. Overeenkomstig artikel 146, lid 1, onder a), van de uitvoeringsverordening, dat deze bepaling preciseert, moet de door de Europese Centrale Bank bekendgemaakte wisselkoers worden gebruikt voor de

valutaomrekening in euro om de douanewaarde vast te stellen. In gevallen waarin de vereiste wisselkoers niet door de Europese Centrale Bank bekend wordt gemaakt, kan artikel 146, lid 4, eerste zin, van de uitvoeringsverordening relevant zijn. Daarin is bepaald dat, wanneer geen wisselkoers zoals bedoeld in de leden 1 en 2 van dit artikel bekend is gemaakt, de te gebruiken koers voor de toepassing van artikel 53, lid 1, onder a), van het douanewetboek door de betrokken lidstaat wordt bepaald. Artikel 146, lid 4, tweede zin, van de uitvoeringsverordening, volgens hetwelk deze koers zo goed mogelijk rekening moet houden met de waarde van de valuta van de *betrokken lidstaat*, is echter dubbelzinnig. Dit doet de twijfel rijzen dat de betrokken bepaling niet tot doel heeft de bepaling van de wisselkoers te regelen die vereist is voor de omrekening in euro van een valuta van een derde land, maar enkel de omrekening in euro van de valuta van een lidstaat die niet tot de eurozone is toegetreten.

- 29 Voor het geval dat het passend zou zijn te verwijzen naar artikel 53, lid 2, van het douanewetboek om de verplichting tot aangifte van liquide middelen vast te stellen, dat wil zeggen dat het gaat om een valutaomrekening met een ander doel dan dat bedoeld in artikel 53, lid 1, van het douanewetboek, leiden de bewoordingen van deze bepaling, volgens welke de tegenwaarde van de euro in nationale valuta¹ die in het kader van de douanewetgeving moet worden toegepast, minstens eenmaal per jaar wordt vastgesteld, tot verwarring. Het begrip nationale valuta geeft aan dat deze bepaling enkel de omrekening in euro regelt van de valuta van een lidstaat die niet tot de eurozone is toegetreten, en dat deze regel niet van toepassing is wanneer de valuta van een derde land in euro wordt omgerekend. Dit wordt ook indirect bevestigd door het feit dat volgens artikel 48, lid 2, van de uitvoeringsverordening in de in artikel 53, lid 2, van deze verordening bedoelde gevallen de door de Europese Centrale Bank bekendgemaakte wisselkoersen de basis vormen voor de valutaomrekening.
- 30 Naar Ests recht, namelijk § 48 van de Tsiviilseadustiku üldosa seadus (wet inzake het algemene deel van het burgerlijk wetboek) (hierna: „TsÜS”), zijn liquide middelen voorwerpen waarvan de waarde krachtens § 65 TsÜS wordt geacht de gebruikelijke waarde te zijn, tenzij de wet of de rechtshandeling anders bepaalt. De gebruikelijke waarde van een voorwerp is de gemiddelde plaatselijke verkoopprijs ervan. Voor de bepaling van de gemiddelde plaatselijke verkoopprijs van een vreemde valuta in euro moet worden uitgegaan van de wisselkoers waartegen de vreemde valuta in euro kan worden omgewisseld, met name op de plaatselijke markt. Deze wordt doorgaans het best weerspiegeld in de wisselkoersen die door de wisselkantoren worden gepubliceerd voor het wisselen van valuta. Volgens de informatie op de website van Tavid AS bedroeg de aankoopkoers voor Oekraïense hryvnia op 13 januari 2023 52,7. Tegen deze

¹ Opm. van de vert.: De bewoordingen van de Estse taalversie van artikel 53, lid 1, van het douanewetboek wijken hier af van de bewoordingen van de Duitse taalversie van deze bepaling. Terwijl in de Estse taalversie sprake is van „omavääring” („nationale Währung”), vermeldt de Duitse versie „Währungen der Mitgliedstaaten”.

wisselkoers was de waarde van 500 000 Oekraïense hryvnia op de dag van de grensoverschrijding 9.487,67 EUR.

- 31 Gelet op het voorgaande acht de Senat het noodzakelijk om het Hof van Justitie van de Europese Unie krachtens artikel 267, eerste alinea, onder b), en derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te verzoeken om een prejudiciële beslissing over het door de administratieve autoriteit ingestelde cassatieberoep... [niet vertaald] [schorsing van de behandeling van de zaak]

[...] [niet vertaald]

WERKDOCUMENT